

1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

În Franța, autoritate părintească este definită ca un ansamblu de drepturi și îndatoriri care servesc interesul copilului.

Aceasta rămâne în sarcina părinților până când un copil este major sau emancipat.

Părinții au datoria de a proteja siguranța, sănătatea și valorile morale ale copiilor, de a-i educa și de a le permite dezvoltarea, cu respectarea lor ca indivizi.

Părinții sunt responsabili de stabilirea reședinței obișnuite a copilului, în special dacă sunt separați. Aceștia trebuie să ofere adăpost copilului sau, dacă nu sunt în măsură să facă acest lucru, trebuie să ia măsurile necesare pentru cazarea copilului la un terț.

Mamele și tații au dreptul și obligația de supraveghere și trebuie să aibă grijă de copii și să satisfacă nevoile zilnice ale acestora. Aceștia pot supraveghea sau chiar interzice relațiile copiilor cu terții, având în vedere vârsta acestora. Aceștia trebuie să respecte drepturile copiilor la o relație personală cu bunicii lor.

Părinții au responsabilitatea de a se asigura că copiii lor beneficiază de educație. Aceasta include școlarizarea, formarea profesională, moralitatea și viața civică. Părinții au responsabilitatea de a decide cu privire la orientarea religioasă a copilului, cu respectarea corespunzătoare a acestuia ca individ. Părinții decid cu privire la orice tratament medical care urmează să fie administrat copilului.

Întrucât exercită autoritate părintească, mamele și tații sunt, de asemenea, reprezentanți legali ai copiilor lor și, în această calitate, îi reprezintă în orice materie civilă și le administrează bunurile.

Indiferent dacă exercită sau nu autoritatea părintească, fiecare părinte trebuie să contribuie la întreținerea și la educația copiilor în mod proporțional cu posibilitățile lor și cu nevoile copilului.

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

Autoritatea părintească le revine ambilor părinți în mod egal. Noțiunea de putere parentală a fost eliminată în Franța în 1970.

Deținerea autorității părintești este distinctă de exercitarea autorității părintești. Un părinte poate deține autoritatea părintească fără a o exercita.

În principiu, ambii părinți exercită împreună autoritatea părintească, cu excepția cazurilor de recunoaștere tardivă a paternității, mai mult de un an după nașterea copilului [în acest caz, exercitarea în comun a autorității părintești se poate face numai după depunerea unei declarații comune în fața unei instanțe sau a pronunțării unei hotărâri de instanța de dreptul familiei (*juge aux affaires familiales*)]. Mama ar putea, prin urmare, să exercite singură autoritatea părintească, dar principiul este exercitarea în comun de către ambii părinți.

Tații și mamele care exercită în comun autoritatea părintească asupra unui copil trebuie să ia decizii comune cu privire la toate aspectele importante care îi afectează (mutarea domiciliului, schimbarea școlii, intervenții chirurgicale etc.).

Părinții care au autoritatea părintească, dar care nu exercită această autoritate, trebuie să fie informați în continuare cu privire la deciziile importante luate de celălalt părinte pentru a-și exercita dreptul și obligația de „supraveghere”. Aceștia trebuie să fie informați pentru a putea să alerteze serviciile sociale sau instanța, dacă este necesar, în cazul unor probleme majore. Aceștia au în continuare datoria de a contribui la întreținerea și educația copilului și, prin urmare, ar putea fi obligați să plătească pensie alimentară. Instanța poate hotărî că autoritatea părintească se exercită în comun sau exclusiv.

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor?

În cazul în care părinții nu pot, temporar, să aibă grijă de copiii lor, aceștia îi pot încredința unor terți. De asemenea, aceștia pot solicita unei instanțe delegarea exercitării autorității părintești către respectivii terți. Delegarea va fi în acest caz voluntară.

În cazul în care părinții își pun copilul în pericol, instanța pentru cazuri cu minori care este sesizată de ambii părinți sau de unul dintre părinți, de persoana căreia i-a fost încredințat copilul, de tutorele minorului ori de minorul însuși, sau procurorul poate dispune plasarea copilului și îl poate preda fie în îngrijirea unui terț, fie serviciului de protecție a copilului (*Aide Sociale à l'Enfance*) aflat sub autoritatea președintelui Consiliului regional (*Conseil départemental*).

Ca regulă generală, în cazul în care părinții sunt în mod evident neinteresați sau incapabili să exercite, total sau parțial, autoritatea părintească, persoana, instituția sau serviciul de protecție a copilului la care a fost plasat copilul sau un membru al familiei poate sesiza instanța în vederea delegării, integrale sau parțiale, a exercitării autorității părintești. Aceasta este denumită uneori delegarea forțată a exercitării autorității părintești.

În cazul în care o măsură de protecție este impusă asupra părinților (de exemplu, tutela sau curatela), aceștia nu sunt în mod necesar privați de exercitarea autorității părintești. În anumite circumstanțe, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile, exercitarea autorității părintești sau a tutelei poate fi delegată în continuare în beneficiul copilului.

În cazul în care părinții au decedat sau au fost privați de exercitarea autorității părintești (în special un părinte care este absent sau care nu își poate exprima dorințele), se instituie o tutelă. Se desemnează un consiliu de familie, compus din cel puțin patru persoane alese ținând seama de interesele copilului, iar din rândul membrilor săi vor fi selectați un tutore și un tutore supleant. Tutela este monitorizată de judecătorul din cadrul instanței de dreptul familiei, care exercită funcția de judecător pentru tutorii minorilor.

Autoritatea părintească este o funcție de ordine publică. Acesta este un drept inalienabil. Părinții nu pot renunța la aceasta.

În ceea ce privește exercitarea autorității părintești, aceștia pot depune anumite cereri sau pot decide ca unul dintre cei doi părinți să exercite autoritatea părintească în mod exclusiv, dar acest lucru trebuie să fie compatibil cu interesele copilului.

Cu excepția cazului în care s-a convenit altfel, este necesară o hotărâre judecătorească pentru a se decide cu privire la exercitarea autorității părintești.

Delegarea exercitării autorității părintești către un terț este întotdeauna supusă supravegherii judiciare.

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

Separarea părinților nu afectează normele privind transferul exercitării autorității părintești. Ambii părinți trebuie să continue să îngrijească copiii și să ia decizii comune în interesul copiilor.

În cazul în care părinții nu sunt reușesc să ajungă la un acord, instanța de dreptul familiei decide cu privire la modalitățile de exercitare a autorității părintești în cadrul acțiunii de divorț sau al acțiunii privind exercitarea autorității părintești, ținând seama de:

1. practica aplicată anterior de părinți sau acordurile pe care le-au încheiat aceștia anterior;
2. punctul de vedere exprimat de copil la momentul audierii sale de către judecător;
3. capacitatea fiecărui părinte de a-și exercita atribuțiile și de a respecta drepturile celui alt;
4. rezultatul rapoartelor experților, având în vedere în special vârsta copilului;

5. informațiile obținute din orice anchete sau contra-anchete efectuate de serviciile sociale;

6. presiunea fizică sau psihologică sau violența exercitată de un părinte împotriva celuilalt.

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

Părinții pot conveni asupra oricărei acțiuni în interesul copilului și pot stabili un acord parental, în mod individual sau cu ajutorul unui mediator și/sau al avocaților acestora.

Prin urmare, aceștia îi pot solicita judecătorului din cadrul instanței de dreptul familiei să aprobe acordul de stabilire a modalităților de exercitare a autorității părintești și de stabilire a contribuției la întreținerea și educația copilului, astfel încât acesta să devină executoriu.

Judecătorul nu poate modifica acordul și îl va aproba, cu excepția cazului în care consideră că nu protejează în mod adecvat interesul copilului sau că părinții nu și-au dat consimțământul în mod liber. Judecătorul poate pronunța o hotărâre fără o audiere.

În cazul unui divorț prin consimțământ mutual, cei doi părinți și avocații lor pot stabili, de asemenea, modalitățile de exercitare a autorității părintești în cadrul acordului de divorț. Acordul este semnat de soți și de avocații acestora, după o perioadă de reflecție de cel puțin 15 zile, iar originalul este depus la un notar, devenind astfel executoriu.

Prin urmare, cu excepția cazului unui divorț prin consimțământ mutual printr-un document semnat în fața unui avocat al cărui original este depus la un notar, este necesară intervenția instanței pentru a se ajunge la un acord între părinți cu privire la modalitățile de exercitare a autorității părintești.

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

În cazul în care părinții nu reușesc să ajungă la un acord și nu doresc să apeleze la instanțe, aceștia pot lua parte, din proprie inițiativă, la mediere familială. Scopul medierii familiale este de a restabili comunicarea între părinți pentru a le permite să ajungă la un acord, ținând seama în mod corespunzător de nevoile fiecărui părinte și, în special, de nevoile copiilor. Aceasta oferă un forum de discuții în vederea soluționării conflictului, promovând înțelegerea și încrederea reciprocă și găsind astfel soluții practice atât pentru aranjamentele familiale, cât și pentru aspectele financiare. În cazul în care nu reușesc să ajungă la un acord, părinții pot sesiza instanța și, dacă se ajunge la un acord, aceștia pot obține confirmarea acordului de către un judecător sau încorporarea acestuia în acordul de divorț prin consimțământ mutual.

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

Instanțele de dreptul familiei sunt competente să se pronunțe cu privire la exercitarea autorității părintești.

Aceștia pot atribui acest drept exclusiv unuia dintre cei doi părinți sau pot decide că ambii părinți trebuie să exercite împreună autoritatea părintească.

În cazul în care părinții nu sunt de acord, judecătorii îi pot autoriza pe unul dintre aceștia să ia o decizie individuală care ar necesita, în principiu, acordul ambilor părinți, de exemplu în ceea ce privește mutarea domiciliului unui copil, schimbarea școlii acestuia sau efectuarea unei intervenții chirurgicale.

Instanțele de dreptul familiei pot, de asemenea, să interzică ca un copil minor să părăsească țara fără consimțământul ambilor părinți, în special dacă există un risc ca un părinte să se deplaseze în străinătate cu copilul fără a intenționa să se întoarcă, încălcând drepturile celuilalt părinte.

Stabilirea reședinței obișnuite a copilului, fie la adresa unuia dintre părinți, fie alternând între adresele acestora, este o chestiune decisă, în general, de un judecător. În cazul în care reședința obișnuită a copilului este stabilită la adresa unuia dintre părinți, judecătorul stabilește, de asemenea, dreptul de vizită și de cazare sau numai dreptul de vizită pe timpul zilei pentru celălalt părinte.

În cazul în care copilul este expus unor riscuri, judecătorul poate decide ca părintele cu drept de vizită să vadă copilul într-un loc de întâlnire, și anume într-un loc neutru care să poată fi supravegheat de profesioniști. De regulă, acesta este un cadru conceput în mod specific împreună cu asistenți sociali și psihologi.

Instanța de dreptul familiei este, de asemenea, competentă să stabilească o contribuție pentru întreținerea și educația copilului de către partea care nu asigură întreținerea zilnică a copilului. Aceasta este, de regulă, o pensie alimentară plătită de unul dintre părinți celuilalt părinte.

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

În cazul în care judecătorul stabilește reședința obișnuită a copilului la unul dintre părinți, cu excepția cazului în care se decide altfel, celălalt părinte continuă să exercite autoritate părintească comună cu părintele care are custodia copilului, chiar dacă copilul nu merge la domiciliul său. Ambii părinți trebuie să continue să ia împreună toate deciziile importante. În cazul în care nu pot ajunge la un acord, aceștia trebuie să sesizeze instanța. Dacă este în interesul copilului, judecătorul poate atribui exercitarea autorității părintești unuia dintre părinți. Această decizie ar putea fi luată dacă unul dintre părinți este inapt, neinteresat, nu poate fi contactat sau are un comportament obstructiv sistematic, atunci când este în interesul copilului ca deciziile să fie luate fără întârziere. Părintele privat de exercitarea autorității părintești își păstrează dreptul de a supraveghea educația copilului și trebuie să fie informat cu privire la opțiunile majore care afectează copilul.

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

Noțiunea de „custodia copilului” a fost eliminată din dreptul familiei în Franța în anul 1987.

În dreptul francez, noțiunea de „custodie comună” (*garde conjointe*) poate fi interpretată în sens larg, ca exercitare în comun a autorității părintești, sau în sens strict, ca stabilirea a faptului că reședința copilului este alternată între locuințele părinților (denumită uneori „custodie alternantă”, deși acest termen este incorect din punct de vedere juridic: aceasta ar trebui denumită „reședință stabilă alternantă”).

În principiu, părinții exercită în comun autoritatea părintească fără a fi necesară o hotărâre judecătorească. Principiul solidarității răspunderii părintești este consacrat în dreptul francez. Aceasta înseamnă că fiecare părinte joacă un rol egal în viața și educația copilului și îi oferă acestuia îngrijirea zilnică necesară. Exercițarea în comun a autorității părintești înseamnă că părinții iau împreună toate deciziile importante care afectează copilul.

De asemenea, copilul poate să stea cu părinții la adresele lor respective, în săptămâni alternante. Aceasta presupune ca părinții să trăiască aproape unul de altul și să comunice bine. Reședința alternantă nu implică în mod necesar o împărțire egală a timpului.

Adesea, părinții exercită în comun autoritatea părintească, dar reședința obișnuită a copilului este stabilită la unul dintre părinți, cu drept de vizită și de cazare pentru celălalt.

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

Instanțele de dreptul familiei sunt competente să se pronunțe în materia autorității părintești și pot fi sesizate pur și simplu printr-o cerere adresată grefierului, de către ambii părinți ori doar de către un părinte, sau printr-o cerere de chemare în judecată depusă de un executor judecătorec.

Procedura este orală și nu este obligatoriu ca părțile să fie reprezentate de un avocat. Părțile au posibilitatea de a fi asistate sau reprezentate de un avocat.

Cererea trebuie să indice numele, prenumele și adresa părților sau, dacă este cazul, ultima adresă cunoscută a părâtului. Se indică obiectul cererii și se expun pe scurt motivele. Cererea trebuie să fie datată și semnată de către persoana care o depune sau de avocatul acesteia.

Părintele care sesizează judecătorul trebuie să prezinte:

- o copie integrală a certificatului de naștere al fiecărui copil la care se referă cererea;
- hotărârile judecătorești anterioare, dacă este cazul;
- o copie a documentului de identitate al părintelui;

- dovada adresei (de exemplu, chitanță pentru chirie, factură la energie electrică);
și, în funcție de natura cererii, o copie a ultimei declarații fiscale, a ultimei decizii rectificative, a ultimelor trei fișe de salariu, dovada prestațiilor de securitate socială primite etc.

Chestiunea modalităților de exercitare a autorității părintești poate fi soluționată, de asemenea, în cadrul unui divorț. În cazul unui divorț prin consimțământ mutual, părinții trebuie să își exprime acordul deplin. Fiecare dintre ei trebuie să aibă un avocat. După o perioadă de reflecție, acordul inițial de divorț este depus la un notar, devenind astfel executoriu. În cazul în care un copil solicită să fie audiut, divorțul se pronunță în instanță și audierea va fi făcută de judecător sau de o persoană desemnată de judecător.

Alte divorțuri sunt acordate de instanță. Avocatul este obligatoriu.

În toate cazurile, minorii trebuie să fie audiați în cazul în care sunt capabili să înțeleagă.

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

În cazul în care acțiunea este intentată prin intermediul unei cereri (*requête*), în termen de 15 zile de la primirea cererii grefierul convoacă părătul la o audiere, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

Cu toate acestea, în cazul în care cererea precizează că adresa părătului este ultima adresă cunoscută, grefierul invită solicitantul să utilizeze notificarea personală.

Grefierul notifică solicitantului, prin orice mijloc de comunicare, locul, data și ora audierii.

Instanța de dreptul familiei se poate pronunța, de asemenea, în materia autorității părintești în cadrul unei acțiuni de divorț (a se vedea „Divorț”).

Judecătorii din cadrul instanțelor de dreptul familiei acționează în calitate de judecători delegați cu luarea măsurilor provizorii în caz de urgență. Sesizarea poate fi formulată în cadrul unei proceduri privind măsurile provizorii, prin intermediul unei cereri de chemare în judecată (*assignation*). Judecătorul investighează cazul cu participarea ambelor părți în cadrul unei audieri și pronunță o decizie sub forma unui ordin care nu are autoritate de lucru judecat pe fond. Procedura privind măsurile provizorii permite judecătorilor să adopte măsuri provizorii fără întârziere, în așteptarea unei decizii pe fond. Astfel, o cerere de măsuri provizorii le permite păstrarea drepturilor.

În cadrul procedurii privind măsurile provizorii, instanța de dreptul familiei poate dispune orice măsură împotriva căreia nu există obiecții serioase sau care este justificată de existența unui litigiu. Întrucât acestea sunt măsuri pur provizorii, procedura este rareori utilizată.

În cazurile în care urgența este justificată în mod corespunzător, instanța de dreptul familiei sesizată în acest sens prin intermediul unei cereri poate permite emiterea de citații pentru o dată a audierii stabilită în viitorul apropiat. În acest caz, judecătorul decide pe fond, dar termenele sunt mai scurte. Acest demers este utilizat foarte frecvent.

În anumite cazuri prevăzute de lege (în dreptul familiei, acestea vizează deplasarea ilicită a unui copil), cauzele pot fi trimise, de asemenea, judecătorilor din cadrul instanțelor de dreptul familiei în cadrul unei proceduri accelerate pe fond (*procédure accélérée au fond*). Instanța este sesizată prin intermediul unei cereri de chemare în judecată, în urma căreia judecătorul va pronunța imediat o hotărâre pe fond. În astfel de cazuri nu este necesar să se furnizeze dovezi justificative pentru urgența situației. Prin însăși natura procedurii, trebuie stabilită fără întârziere o dată.

În cazurile de violență domestică, judecătorii din cadrul instanțelor de dreptul familiei pot fi solicitați, de asemenea, să emită un ordin de protecție în temeiul articolului 515-9 și următoarele din Codul civil (*Code civil*). În prezent, aceștia trebuie să ia o decizie în termen de șase zile de la stabilirea datei audierii (Legea din 28 decembrie 2019). Această măsură de protecție urmărește să protejeze soții sau foștii soți care sunt victime ale abuzurilor fizice sau psihice, permițând ca orice contact să fie interzis între aceștia și, dacă este necesar, între soțul/soția sau fostul/fosta soț/soție violent(ă) și copii. În ordinul de protecție, judecătorii stabilesc, de asemenea, măsurile privind exercitarea autorității părintești asupra copiilor. În special, aceștia pot decide ca părintele care se confruntă cu abuzul să fie singurul responsabil de exercitarea autorității părintești, să priveze părintele abuziv de dreptul său de vizită și de cazare sau să permită un drept de vizită restricționat la locul de întâlnire.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

Cheltuielile de judecată (onorariul avocatului, onorariul executorului judecătoresc, anchetele serviciilor sociale etc.) pot fi suportate de statul francez.

Persoanele beneficiază de asistență juridică în funcție de activele lor. Asistența ar putea acoperi cheltuielile de judecată integral sau parțial, în funcție de veniturile solicitantului și de numărul de persoane aflate în întreținerea sa. Cererea se adresează biroului de asistență judiciară din cadrul instanței care se ocupă de cauza respectivă.

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

Hotărârile pronunțate de instanța de dreptul familiei pot face obiectul unei căi de atac în termen de o lună, cu excepția deciziilor întemeiate pe articolul 481-1 din Codul de procedură civilă (*Code de procédure civile*) (procedură accelerată pe fond în caz de deplasare ilicită), care pot face obiectul unei căi de atac în termen de 15 zile.

Ordinele emise de instanța de dreptul familiei pot face obiectul unei căi de atac în termen de 15 zile (procedura privind măsurile provizorii, ordinul de protecție).

Calea de atac trebuie formulată în scris, iar reprezentarea de către un avocat este obligatorie. Aceasta este instrumentată de Curtea de Apel (*Cour d'appel*).

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

Hotărârile privind autoritatea părintească pronunțate de instanța de dreptul familiei sunt executorii în mod automat.

În cazul nerespectării unei hotărâri privind autoritatea părintească pronunțate de instanța de dreptul familiei, de exemplu în cazul în care unul dintre părinți are un drept de vizită și de cazare, iar celălalt părinte îl împiedică să își exercite acest drept, poate fi depusă o plângere la procurorul (*procureur de la République*) de la tribunalul în raza teritorială a căruia își are reședința copilul. Acțiunea de a-l împiedica pe celălalt părinte să își exercite dreptul de vizită și de cazare constituie infracțiunea de reținere a unui minor, care este pasibilă de o pedeapsă de un an de închisoare și amendă de 15 000 EUR.

Instanțele de dreptul familiei pot impune o penalitate cu titlu cominatoriu în plus față de măsurile dispuse. Aceștia pot impune, chiar și din oficiu, o penalitate cu titlu cominatoriu pentru a se asigura că hotărârea este executată. Dacă circumstanțele impun acest lucru, instanța poate, de asemenea, să impună o penalitate cu titlu cominatoriu dacă hotărârea unei alte instanțe sau acordul parental înregistrat în acordul de divorț prin consimțământ mutual nu sunt respectate.

În cazul în care un părinte împiedică deliberat, în mod serios sau în mod repetat, executarea unei hotărâri, a unui acord de divorț prin consimțământ mutual sub forma unui document privat, contrasemnat de către avocați și cu originalul depus la un notar, sau a unui acord aprobat de stabilire a modalităților de exercitare a autorității părintești, instanța de dreptul familiei îi poate impune plata unei amenzi civile de până la 10 000 EUR.

În cele din urmă, la cererea instanței de dreptul familiei sau a părintelui în cauză, procurorul poate, în cazuri excepționale, să solicite asistența poliției pentru a asigura executarea unei hotărâri pronunțate de un judecător, a unui acord de divorț prin consimțământ mutual sau a unui acord aprobat de stabilire a modalităților de exercitare a autorității părintești, de exemplu pentru asigurarea respectării dreptului de vizită și de cazare.

Astfel, în funcție de circumstanțe, cererea în acest sens ar trebui depusă la procuror sau la instanța de dreptul familiei care a pronunțat hotărârea.

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

Hotărârile privind autoritatea părintească pronunțate de o instanță dintr-un stat membru sunt recunoscute și executorii în Franța fără a fi necesară o procedură de exequatur.

Cu toate acestea, nu toate hotărârile privind răspunderea părintească sunt executorii imediat, ci numai cele privind dreptul de vizită și înapoierea copilului. Trebuie să fie prezentate certificatele prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 **privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești** (Bruxelles Ia). Pentru alte hotărâri privind autoritatea părintească este necesară o hotărâre de încuviințare a executării eliberată pe baza certificatului relevant.

În Franța, cererile de recunoaștere sau de stabilire a forței executorii pe teritoriul Franței a titlurilor executorii străine, în conformitate cu Regulamentul Bruxelles Ia, se depun la președintele instanței ordinare (*tribunal judiciaire*) sau la delegatul acestuia (articolul 509-2 din Codul de procedură civilă). Cererile depuse la instanță nu necesită reprezentare juridică.

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în acest caz?

Conform articolului 21 alineatul (3) din regulament, „orice parte interesată poate solicita [...] pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii hotărârii.”

În Franța, cererile de pronunțare a unei hotărâri de refuz al recunoașterii hotărârii referitoare la autoritatea părintească pronunțate de o instanță din alt stat membru al UE trebuie prezentate președintelui instanței ordinare (*tribunal judiciaire*) sau delegatului acestuia.

Cererile pot fi acceptate numai din următoarele motive:

- nerespectarea ordinii publice a statului membru în care se solicită recunoașterea, ținând seama de interesul superior al copilului;
- neacordarea unei audieri copilului, presupunând că audierea este un principiu fundamental al procedurii din statul membru în care se solicită recunoașterea; nerespectarea dreptului la apărare;
- existența unui obstacol în calea exercitării răspunderii părintești;
- incompatibilitatea cu o hotărâre ulterioară pronunțată fie în statul în care se solicită recunoașterea, fie într-un alt stat membru sau o țară terță, în cazul în care aceasta din urmă îndeplinește condițiile necesare pentru a fi recunoscută în statul membru în care se solicită recunoașterea;
- nerespectarea procedurii de plasare.

Decizia președintelui instanței ordinare (*tribunal judiciaire*) poate fi atacată cu apel.

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

Atunci când este vorba despre un element internațional (una dintre părți sau copilul are reședința în străinătate, are cetățenie străină), trebuie să se stabilească mai întâi dacă instanța franceză este competentă.

Competența instanțelor franceze

În temeiul articolului 8 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003, în cazul în care copilul are reședința obișnuită în Franța, instanțele franceze sunt competente să se pronunțe cu privire la cererile privind răspunderea părintească.

În temeiul articolului 12 alineatul (1) din regulament, în cazul în care instanțele franceze sunt competente să se pronunțe cu privire la o cerere de divorț, acestea sunt competente, de asemenea, să se pronunțe cu privire la cererile privind răspunderea părintească în cazul în care soții exercită în comun autoritatea părintească și au acceptat în mod expres competența instanțelor franceze, iar aceasta este în interesul superior al copilului.

În temeiul articolului 12 alineatul (3) din regulament, instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente, de asemenea, în materie de răspundere părintească în alte proceduri decât cele menționate la articolul 12 alineatul (1), atunci când copilul are o legătură strânsă cu acest stat membru, în special datorită faptului că unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită aici sau copilul este resortisant al acestui stat membru și competența sa a fost acceptată în mod expres sau în orice alt mod neechivoc de către toate părțile la procedură la data sesizării instanței, iar competența este în interesul superior al copilului.

Competența instanțelor fostei reședințe obișnuite a copilului poate fi extinsă, de asemenea, în cazul în care copilul s-a mutat într-un alt stat membru cu mai puțin de trei luni înainte, iar litigiul se referă la o modificare a drepturilor de acces.

În sfârșit, în temeiul articolului 13 din regulament, atunci când reședința obișnuită a copilului nu poate fi stabilită și competența nu poate fi stabilită pe baza articolului 12, instanțele judecătorești franceze vor avea competență în cazul în care copilul este prezent pe teritoriul francez, iar reședința sa obișnuită nu poate fi stabilită (copiii refugiați sau strămutați).

În anumite condiții, un alt acord internațional sau un drept internațional privat francez ar putea fi aplicabil, de asemenea, și ar putea determina instanțele franceze să își asume competența.

Dreptul aplicabil

Cu privire la această chestiune, Franța aplică articolul 15 din Convenția de la Haga din 19 octombrie 1996 privind competența, dreptul aplicabil, recunoașterea, executarea și cooperarea în materia răspunderii părintești și a măsurilor de protecție a copiilor. Astfel, instanțele competente să decidă cu privire la răspunderea părintească aplică propria legislație, cu excepția cazului în care convenția prevede altfel.

În consecință, în cazul în care instanțele franceze sunt competente în materia răspunderii părintești, acestea vor aplica dreptul francez (*lex fori*).

În mod excepțional, se va aplica legea care prezintă o legătură strânsă cu speța în cazul în care acest lucru este necesar din motive de protecție a minorului.

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

This webpage is part of an EU quality network

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.